

Bryssel, 29. marraskuuta 2022
(OR. en)

14847/22

TRANS 713
MAR 210

SELVITYS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Neuvosto
Ed. asiak. nro:	13651/22
Asia:	Neuvoston istunto (<u>liikenne</u>, televiestintä ja energia) 5. joulukuuta 2022: valmistelu Ehdotus neuvoston päätelmiksi sisävesiliikenteen käynnissä olevasta kehittämisestä (NAIADES III) – Hyväksyminen

I JOHDANTO

1. Sisävesiliikenne on kestävä ja vähemmän ruuhkainen liikennemuoto, jolla voi olla keskeinen rooli unionin pyrkimyksissä liikennejärjestelmän irrottamiseksi hiilestä. Puheenjohtajavaltio Tšekki pyytää kiinnittämään huomiota sisävesiliikenteen tarjoamiin etuihin korostaen samalla haasteita, joita alalla ilmenee.
2. Sen vuoksi puheenjohtajavaltio on päättänyt laatia neuvoston päätelmät tämän liikennemuodon mahdollisuuksista.

II KÄSITTELY NEUVOSTON VALMISTELUELIMESSÄ

3. Merenkulkutyöryhmä keskusteli puheenjohtajavaltion ehdotuksesta ja laati sen pohjalta päätelmäehdotuksen kokouksissaan 5., 12. ja 26. syyskuuta sekä 3. lokakuuta 2022.

4. Ehdotus esitettiin sittemmin pysyvien edustajien komitealle, joka vahvisti kokouksessaan 25. marraskuuta yhteisymmärryksensä tämän selvityksen liitteessä olevasta ehdotuksesta neuvoston päätelmiksi ja päätti toimittaa ehdotuksen neuvostolle (liikenne, televiestintä ja energia) hyväksyttäväksi 5. joulukuuta 2022 pidettävässä istunnossa.

III PÄÄTELMÄ

5. Neuvostoa pyydetään hyväksymään liitteessä oleva ehdotus päätelmiksi sisävesiliikenteen käynnissä olevasta kehittämisestä (NAIADES III).
-

EHDOTUS:
NEUVOSTON PÄÄTELMÄT SISÄVESILIIKENTEEEN KÄYNNISSÄ OLEVASTA
KEHITTÄMISESTÄ (NAIADES III)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

OTTAA HUOMIOON seuraavat:

- komission tiedonanto Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta¹;
- komission tiedonanto ”Kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategia – Euroopan liikenne tulevaisuuden raiteelle”²;
- neuvoston 3. joulukuuta 2018 antamat päätelmät sisävesiliikenteen mahdollisuuksista ja edistämisestä³;
- neuvoston 5. kesäkuuta 2020 antamat päätelmät ”EU:n vesiliikenneala – Tulevaisuudennäkymät: Kohti hiilineutraalia, onnettomuusvapaata, automatisoitua ja kilpailukykyistä EU:n vesiliikennealaa”⁴;
- komission tiedonanto ”NAIADES III: Tulevaisuudenkestävän eurooppalaisen sisävesiliikenteen tukeminen”⁵;
- komission tiedonanto liikennealaa koskevasta varautumissuunnitelmasta⁶;
- komission tiedonanto vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta⁷;

¹ ST 15051/19 + ADD 1.

² ST 14012/20 + ADD 1.

³ ST 15144/18.

⁴ ST 8648/20.

⁵ ST 10214/1/21 REV 1.

⁶ ST 9490/1/22.

⁷ ST 8219/20 + ADD 1.

PALAUTTAA MIELEEN Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119, jossa vahvistetaan puitteet ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi viimeistään vuoteen 2050 mennessä, ja KOROSTAA samalla ilmastonmuutoksen hillitsemisen merkitystä;

ANTAA TUNNUSTUSTA Reinin navigaation keskuskomission (RNKK), Tonavan suojelukomission, sisävesiliikenteen normien laadinnasta vastaavan eurooppalaisen komitean (CESNI), Savan jokialueen kansainvälisen komission, Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UNECE) ja Tonavan aluetta koskevan EU:n strategian sekä muiden sisävesiliikenteen alan kansainvälisten järjestöjen ja foorumien puitteissa tehdyille työlle sekä niiden toimivallalle;

PALAUTTAA MIELEEN Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteen siirtää merkittävä osa maanteitse kuljetettavasta sisämaan rahdista rautateille ja sisävesille ja PITÄÄ MYÖNTEISENÄ kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategian tavoitetta kehittää sisävesiväyliä Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) käytävien varrella ja kaupunkien keskustoissa, joissa on tärkeää parantaa kaupunkilogistiikan viimeisten kilometrien ympäristöystävällisyyttä;

SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI keskusteluihin vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuria koskevista ehdotuksista sekä sisävesiväylien kehittämistä ja parantamista koskevien Euroopan laajuisen liikenneverkon suuntaviivojen tarkistamisesta, sillä ne johtavat kestävämpään ja häiriönsietokykyisempään sisävesiliikenteeseen;

PANEE MERKILLE tarkistetun Verkkojen Eurooppa -välineen vuosiksi 2021–2027 sekä Horisontti Eurooppa -ohjelman;

1. TUNNUSTAA sisävesiliikenteen merkityksen kestävänä ja vähemmän ruuhkaisena liikennemuotona edettäessä kohti päästötöntä liikennettä ja KOROSTAA, että sen potentiaalia on kehitettävä täysimääräisesti kestävällä tavalla, konkreettisin toimin ja asianmukaisin toimenpitein sekä unionin että jäsenvaltioiden tasolla varmistaen samalla sen kilpailukyky.
2. TUNNUSTAA tarpeen ottaa huomioon jäsenvaltioiden erilaiset olosuhteet sisävesiväylien potentiaalin osalta.
3. PAINOTTAA, että on tärkeää kehittää strategioita, joilla torjutaan sisävesiliikenteen vaikutusta ilmastonmuutokseen ja ympäristöön ja päinvastoin kohdennetun tutkimuksen ja siihen liittyvien investointien avulla.

4. TUNNUSTAA ilmastomuutoksen merkittävän vaikutuksen sisävesiliikenteeseen, erityisesti kulkukelpoisuuteen, toimintoihin ja vesihuoltoon, mistä ovat osoituksena pohjavedenpinnan muutokset mutta myös viime vuosien ankarat kuivuudet ja rankkasadejaksot, ja KOROSTAA, että kulkukelpoisuutta on parannettava toteuttamalla hyvät navigointiolot TEN-T-suuntaviivojen mukaisesti.
5. TOTEAA, että sisävesiliikenteellä on keskeinen rooli taajamien ruuhkien vähentämisessä sekä kuljettaessa raskaita tavaroita ja suuria määriä tärkeitä rakennusmateriaaleja, maataloustuotteita, terästä, kemikaaleja ja energiatuotteita, mukaan lukien ukrainalaisten tuotteiden vienti solidaarisuuskaistojen kautta, etenkin Tonavaa pitkin.
6. TÄHDENTÄÄ, että kaikki jäljellä olevat hallinnolliset ja infrastruktuuriin liittyvät pullonkaulat on poistettava lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ympäristölainsäädäntöä samalla noudattaen, jotta voidaan lisätä sisävesiliikenteen tehokkuutta ja kapasiteettia ja varmistaa kaiken kaikkiaan turvallinen vesiliikenne.
7. KESKITTYÄ tehokkaan sisävesiliikenteen kulmakiviin ja tarpeeseen kehittää ja koordinoita edelleen seuraavia aloja:
 - aluskannan uudistaminen tarvittaessa, jotta voidaan tehostaa liikennettä, käyttää pienempiä aluksia taloudellisesti ja mahdollisuuksien mukaan saavuttaa päästötön liikenne, sopeutua mataliin vesiin ottaen samalla huomioon tarve vähentää liikenteen hiilidioksidipäästöjä ja parantaa ilmastokestävyyttä sekä vesiliikenteen turvallisuutta kunkin sisävesiväylän paikallisia ympäristöolosuhteita kunnioittaen ja suojellen;
 - luotettava, kestävä ja jatkuvasti hyvin ylläpidetty infrastruktuuri, joka on kulkukelpoisuudeltaan riittävä ja taloudellisesti kannattava erityisesti alivesikausina ja jolla varmistetaan nopeat yhteydet muihin liikennemuotoihin;
 - turvalliset työpaikat työntekijöille myös odottamattomissa tilanteissa, kuten covid-19-pandemian aikana;
 - digitalisaatio, jolla tuetaan kaikkien edellä mainittujen kehittämistä ja automaatiota ottaen samalla huomioon energiatehokkuus ja helposti kierrätettävät laitteet.

8. KANNATTAA sitä, että CESNI laatii ja hyväksyy teknisiä vaatimuksia, miehistön jäsenten pätevyyttä ja tietotekniikkaa koskevia standardeja, ja SUOSITTAA edelleen, että osana edellä mainittuja CESNIn standardeja kehitetään vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöä, kestäviä ja päästöttömiä teknologioita ja automaatiota koskevia teknisiä standardeja sekä ammattipätevyyttä koskevia standardeja.
9. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI suunnitelmiin sisävesiliikenteen ja -satamiin tehtävistä älykkäistä ja kestävästä parannuksista. PYYTÄÄ komissiota esittämään ehdotuksensa unionin nykyisen jokiliikenteen tietopalveluja koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi ottaen samalla huomioon CESNIn tällä alalla tekemän työn ja suunnittelemaan pysyvää toiminnallista rakennetta yhtä yhteyspistettä varten, niin että voidaan parantaa yhdenmukaistamista ja yhteentoimivuutta, kun se on maantieteellisesti mahdollista, ja tukea myös ilmastokestävyyttä ja älykästä laivaliikennettä koskevaa tutkimusta. KATSOO, että sisävesiväylät ja -satamat ovat olennainen osa multimodaaliliikennettä, minkä vuoksi ne olisi sisällytettävä yhdistetyistä kuljetuksista annetun direktiivin tarkistukseen. Direktiivistä olisi pyrittävä luomaan tehokas työkalu, joka tukee multimodaalista rahtiliikennettä, painottaen erityisesti saumattomia rajatylittäviä yhteyksiä ja yhteentoimivuutta, kun se on maantieteellisesti mahdollista, mitä voitaisiin vahvistaa edelleen sisävesiliikenteen digitalisoinnin avulla.
10. KANNUSTAA jäsenvaltioita jatkamaan ja tehostamaan yhteistyötään jokiliikenteen tietopalvelujen yhdenmukaisessa täytäntöönpanossa ja käytössä sekä tavarakuljetuksiin liittyviä tietoja koskevan eFTI-asetuksen täytäntöönpanossa käytävien hallinnan parantamiseksi.
11. TOTEAA, että sisävesiliikennealan haasteena on työvoiman ikääntyminen, minkä vuoksi sen on kannustettava työllistämään monimuotoisempaa, ikä- ja sukupuolijakaumaltaan tasapainoista työvoimaa ja muilta aloilta siirtyviä työntekijöitä.
12. KOROSTAA, että jäsenvaltioiden ja alan on ryhdyttävä toimiin varmistaakseen, että alalla ja niiden hallinnossa on ja että niille saadaan pätevää henkilöstöä, myös saattamaan koulutus ja pätevyydet vastaamaan paremmin vihreän ja digitaalisen siirtymän tarpeita ja siten työmarkkinoiden tulevia vaatimuksia.

13. KANNUSTAA jäsenvaltioita laatimaan ja panemaan täytäntöön pitkän aikavälin strategioita ja koordinoimaan tarvittaessa toimia NAIADES-asiantuntijaryhmässä sekä hyödyntämään kansallisia tukijärjestelmiä NAIADES III -toimintasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi.
14. KOROSTAA PLATINA3-hankkeessa⁸ osana NAIADES III -toimintasuunnitelmaa tehtyä työtä ja KANNUSTAA komissiota tukemaan PLATINA4-hanketta vuodesta 2023 alkaen.
15. PAINOTTAA asianmukaisten sääntely- ja rahoitustoimenpiteiden sekä yksityisten ja julkisten investointien merkitystä sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla NAIADES III -toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa ja sisävesiliikenteeseen ja -satamiin liittyvän lainsäädännön noudattamisessa, samalla kun säilytetään tasapuoliset toimintaedellytykset. Koska materiaali- ja energiakustannukset kasvavat nopeasti, on olennaisen tärkeää asettaa etusijalle sisävesiliikenteen tutkimuksen, innovoinnin ja tulevaisuudenkestävyyden rahoittaminen. Tavoitteena on erityisesti infrastruktuurin parantaminen mutta myös aluskannan innovointi ja päästöjen vähentäminen.
16. KANNUSTAA komissiota ottamaan kaiken edellä esitetyn huomioon, kun se valmistelee Verkkojen Eurooppa -välineeseen, Horisontti Eurooppa -ohjelmaan ja muihin unionin välineisiin ja ohjelmiin perustuvia uusia ehdotuspyyntöjä.
17. TÄHDENTÄÄ, että myös yksityinen sektori on vastuussa liikennemuotosiirtymää, digitalisaatiota, ilmastonsuojelua ja ilmastomuutokseen sopeutumista koskevien tavoitteiden saavuttamisesta ja edistämisestä, ja KEHOTTA alaa toimimaan aloitteellisemmin nykyisen kehityksen valossa.
18. TUNNUSTAA kansainvälisten yhteistyömekanismien ja jokiliikennekomissioiden asiantuntemuksen merkityksen vesiväyläinfrastruktuurin kehittämisen rajatylittävässä koordinoinnissa sekä niiden keskeisen roolin sisävesiväylien täyden potentiaalin kehittämisessä.

⁸ <https://platina3.eu/>.

19. KANNUSTAA komissiota, jäsenvaltioita ja kansainvälisiä kumppaneita, kuten RNKK:ta, Tonavan suojelukomissiota, Savan jokialueen kansainvälistä komissiota, UNECEa ja Tonavan aluetta koskevaa EU:n strategiaa, tekemään yhteistyötä yhteyksien parantamiseksi, saumattoman vesiliikenteen varmistamiseksi ja uusien markkinamahdollisuuksien avaamiseksi, ja KEHOTTA komissiota koordinoimaan EU:n ja näiden kansainvälisten kumppaneiden politiikkoja.
-